

Instructions for Children's registration (1926)

Author: Ministry of Religion and Public enlightenment

Date: 1926

Archive: САНJP, НМ2/9138.6 - ГАИФО, г. Ивано-Франковск, ф. 273, оп. 1, д. 150, л.12-16

Copyright: ГАИФО, г. Ивано-Франковск

Original text:

MINISTERSTWO WYŻNĄ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

Do No 1-6135/26

INSTRUKCJA W SPRAWIE SPISU DZIECI.

Cel spisu.

Ministerstwo Wyżną Religijnych i Oświecenia Publicznego podejmuje w roku bieżącym spis dzieci roczników szkolnych i przedszkolnych. Spis ten jest niezbędny dla uporządkowania meryk szkolnych, ułożenia planu realizacji powszechnego nauczania, dla prelimitowania etatów nauczycielskich na następne lata najbliższych, dla opracowania planu budowy szkół powszechnych i jej finansowania i dla reorganizacji sieci szkolnej.

Druki i materiały pomocnicze.

Dla wykonania spisu dzieci i sporządzenia zestawów sumarycznych otrzymują inspektorowie szkolni następujące materiały:

- a) instrukcje niniejsze w kilku lub kilkunastu egzemplarzach na powiat, b) arkusze spisowe (dwóch rodzajów – z wydrukowaniem na początku objaśnieniem sposobu wypełnienia arkusza i bez tego objaśnienia) w ilości nieco przekraczającej liczbę prawidłowych ilości c) spisy miejscowości (względnie gmin) w powiecie, zaczerpnięte ze Skowidła, opracowanego przez Główny Urząd Statystyczny na podstawie wyników powszechnego spisu ludności z roku 1921 i dostosowany do zmian w podziale administracyjnym, jakie zaszły do dnia 1 stycznia 1926 roku, d) formularze dla zestawów powiatowych, w 3-ch egzemplarzach na powiat, z których jeden egzemplarz ma pozostać w inspektoracie, jeden ma być wysłany do Kuratorium i jeden do Ministerstwa, e) mapy urzędowe powiatu w dwóch egzemplarzach, w oddzielnych odciskach do złożenia, f) klucze znaków przyrządzonych dla map w jednym lub kilku egzemplarzach na powiat.

Inspektor, 2-o arkusz spisowy, 3-o formularza dla zestawów powiatowych. Inspektorowie szkolni mogą się w tym zwracać w razie potrzeby do Kuratorów o egzemplarze dodatkowe tych druków.

Prócz tego Kuratorja Okręgów Szkolnych otrzymują pewną ilość egzemplarzy zapasowych: 1-o

Prace przedspisowe.

Ogólne kierownictwo nad organizacją prac spisowych obejmuje Kuratorja Okręgów Szkolnych. Kuratorja porozumiewają się z władzami administracyjnymi dla zapewnienia ich pomocy, wyznaczają termin spisu i wydają specjalne zarządzenia. Dalsza praca przypada na Inspektorów Szkolnych. P. 12a.

Po dokładnem przestudiowaniu wszystkich materiałów i zarządzeń przysługujących Inspektorowi Szkolnemu do podjęcia powiatów na rejon inspektorski.

Rejonami inspektorskimi na obszarze byłego zaboru rosyjskiego mogą być poszczególne gminy. W h. zaborze austriackim charakter rejonów inspektorskich może być inny. W h. zaborze pruskim, gdzie powiaty są na ogół mniejsze, można nawet nie dzielić powiatów na rejony. Jeśli się nie dzieli, dzielić należy raczej niezdane do granic gmin administracyjnych a zależe od granic granic szkolnych.

Dla każdego rejonu inspektorskiego wyznacza Inspektor szkolny cztery mapy powiatu, odpowiadające jego granicom i sporządzone na podstawie mapy oraz skowidła wykaz miejscowości mających się na obszarze rejonu. Następnie, wyznaczając odpowiednio ilość arkuszy spisowych (licząc w przybliżeniu na każde miejscowość mającą powyżej 200 ludności, po jednym arkuszu i na miejscowości o większym załadunku po tyle mniej arkuszy do 100 ludności licząc miejscowości). Na każdy rejon inspektorski wyznacza Inspektor szkolny z półrocz nauczycieli szkół powszechnych jednego inspektora spisowego i jednego zastępcę inspektora. Każdy inspektor otrzymuje od Inspektora Szkolnego imienne legitymacje, podobnie jak inspektor.

Inspektor spisowego dla każdego okręgu. Położone jest przynajmniej jedno miejsce na każdy rejon szkolny jednego przynajmniej, względnie kilka zastępców komisarzy spisowych – na wypadek choroby lub jakiejś innej okoliczności, mogącej temu lub innemu komisarzowi spisowemu przeszkodzić w wykonaniu pracy. Komisarzem spisowym wysyła Inspektor Szkolny imienne legitymacje, podobnie jak inspektor. W porozumieniu z inspektorami rejonowymi Inspektor Szkolny każe rejon inspektorski na ileż to możliwe i wyznacza spośród nauczycieli komisarza spisowego dla każdego okręgu. Położone jest przynajmniej jedno miejsce na każdy rejon szkolny jednego przynajmniej, względnie kilka zastępców komisarzy spisowych – na wypadek choroby lub jakiejś innej okoliczności, mogącej temu lub innemu komisarzowi spisowemu przeszkodzić w wykonaniu pracy. Komisarzem spisowym wysyła Inspektor Szkolny imienne legitymacje, podobnie jak inspektor.

Obwodów szkolnych. Czasami, w celu odróżnienia, jeden obwód szkolny wypadnie dzielić na dwa lub więcej okręgów spisowych. W okolicach bezszkolnych, a niekiedy nawet na obszarze obwodów szkolnych są one konieczne? Wyznaczenia okręgów spisowych niezdane do granic obwodów szkolnych. Czyż nie podział? Musi być dostosowany do warunków miejscowych, przedewszystkiem do tej ilości komisarzy spisowych, które się rozporządza.

Po dokonaniu podziału rejonu na okręgi spisowe, Inspektor rejonowy sporządza dla każdego okręgu wykaz miejscowości i porozumiewa się na kalce plan okręgu i najbliższego jego otoczenia, znacząc położenie miejscowości, drogi i granice okręgu spisowego. Oblicza też, ile w przybliżeniu arkuszy potrzeba do na każdy okręg spisowy.

Spisy miejscowości i plany każdego okręgu spisowego jak też arkusze spisowe (człowiek bez objaśnienia) dostarcza inspektor komisarzom spisowym. Omawia z nimi organizację pracy spisowej, sposób wypełnienia arkusza spisowego, zaznajamia z mapą i sposobem korekty mapy, mającej polegać głównie na zaznaczeniu zmian w rozmieszczeniu miejscowości zamieszkałych i położeniu dróg.

p. 13

Okres spisu

Spis dzieci powinien być rozpoczęty w dniu, wyznaczonym przez władze szkolne i ukończony w ciągu nie więcej niż kilku dni. Inspektorzy i komisarze spisowi mogą być przez Inspektora Szkolnego zwolnieni od zajęć szkolnych, chociażby to pościągło za sobą zamknięcie na ten czas niektórych szkół. Przez wszystkie te dni, w ciągu których spis się odbywa, inspektor rejonowy sprawdzi pracę komisarzy spisowych, udzieli im z jednego okręgu spisowego do drugiego. Natomiast zastępcy inspektora urzędują przez ten czas w wiadomości komisarzom miejscu (np. w siedzibie urzędu gminnego). W tym celu, aby do niego zwracać się mogli komisarze spisowi o pomoc i wskazówki, w razie gdyby przywykłyemu swojemu zajęciu napotkali na nieprzewidywane trudności.

Najwcześniej i bardzo odpowiednia

Instructions for Children's registration (1926)

Published on JEWISH GALICIA & BUKOVINA (<http://jgaliciabukovina.net>)

praca w okresie spisu przypada w udziale komisarzom spisywcom, którzy powinni obejść, o ile może w any/cie wójtów, wszystkie bez wyjątków domy zamieszkałe w ich okręgach, wszystkie rodziny i wyjątki sumienie, zgodnie ze wskazaniami zawartymi w objaśnieniu, wszystkie rubryki arkuszy spisowych. W razie gdyby dla któregoś dziecka komisarz spisowy nie miał żadnej możliwości dowiedzenia się o roku urodzenia, powinien rok ten określić sam w przybliżeniu, potem jednak postara się sprawdzić to datę w urzędach prowadzących ksiąg stanu cywilnego. Na każdym arkuszu spisowym po ukończeniu spisu powinni komisarze spisowi odnotować w wierszu końcowym liczby sumaryczne.

Zarówno mapka okręgu spisowego, sporządzona przez instruktora rejonowego na podstawie odcinka mapy sztabowej, jak i spis miejscowości w okręgu, sporządzony na podstawie skorowidza miejscowości, mogą nieco odbiegać od stosunków rzeczywistych. To nie zadaniem komisarza spisowego powinno być uzupełnienie, względnie skorygowanie zarówno wykazu miejscowości jak i mapy. Na mapie sprawdzić należy i skorygować według przyjętych znaków: 1) rozmieszczenie budynków zamieszkałych, 2) położenie i rodzaj dróg, 3) położenie mostów.

Arkusz wypełniony, podsumowany i podpisany własnoręcznie nawiązkami, oraz mapki skorygowane powinni komisarze spisowi dostarczyć instruktorowi rejonowemu niezwłocznie po ukończeniu spisu. Instruktor przy odbiorze sprawdzi materiały, doręczony przez komisarzy spisowych. Gdyby w tym materiale znalazł braki lub napotkał pozycje budzące wątpliwość (np. liczby dzieci odbiegające od 1/2 – 1/3 ogólnej liczby ludności w miejscowości), powinien razem z komisarzami spisowymi sprawdzić materiały spisowe i doprowadzić go do zupełnego porządku.

Prace pogłównie.

Po odebraniu do komisarzy wszystkich arkuszy spisowych, instruktor rejonowy jeszcze raz sprawdzi, czy wszystkie miejscowości w rejonie (przynajmniej wg wykazu Skorowidza) zostały spisane w całości. Układa następnie arkusze spisowe w porządku alfabetycznym nazw miejscowości i o ile spotyka miejscowości zajmujące więcej niż jeden arkusz, oblicza sumaryczne dla każdej miejscowości i zapisuje je na końcu ostatniego arkusza, należącego do tej miejscowości. Potem sprawdzi, czy wszystkie rubryki w arkuszach są wypełnione i czy liczby nie nadciągają w błędach. Mapki na klacze, skorygowane przez komisarzy spisowych porównuje instruktor rejonowy z wycinkiem mapki sztabowej swego rejonu i mapką z odpowiedzią (p.13a) uzupełnia. Uporządkowane w ten sposób arkusze spisowe oraz wycinek poprawionej mapki sztabowej wraz z mapkami na klacze przesyła instruktor rejonowy w dniu oznaczonym Inspektorowi Szkolnym.

Inspektor Szkolny w terminie oznaczonym przez Kuratorjum przysyła z pomocą instruktorów rejonowych do sporządzenia zestawienia powiatowego i do korekty pomyślnego powiatu. Zestawienie powiatowe zawiera rubryki dla których dane sumaryczne są już przygotowane w arkuszach spisowych.

rubryki 1,2,3 "Zestawienia Powiatowego" należy wpisywać miejscowości w porządku następującym: najpierw wszystkie miasta w całym powiecie, w porządku alfabetycznym, następnie wójtów gmin, uszeregowanych w porządku alfabetycznym – wszystkie miejscowości wchodzące w skład każdej gminy – również w odrębnie każdej gminy w porządku alfabetycznym. Zestawienie powiatowe wykonają należy w trzech egzemplarzach. Oryginał zostawia w Inspektoracie, jeden odpis wysyła do Ministerstwa przed końcem czerwca, a drugi w tym samym terminie do Kuratorjum.

Inspektor Szkolny skorzysta w tym celu z pomocy instruktorów rejonowych dla skorygowania mapy powiatu na podstawie materiałów dostarczonych przez instruktorów.

Zestawienia powiatowe i mapy skorygowane będą dla Inspektora Szkolnego materiałem

podstawowym do prac w zakresie organizacji szkolnictwa przede wszystkim pomocą do realizacji powszechnego nauczania i do reorganizacji sieci szkolnej.

Co się tyczy oryginałów arkuszy spisowych, to po sporządzeniu zestawienia powiatowego i zwolnienia instruktorów, zatrzymuje te arkusze Inspektor Szkolny u siebie do początku roku szkolnego 1926/27. Na początku roku szkolnego dostarczy je Opiekunom Szkolnym (Radom Szkolnym Miejscowości), każdemu z arkuszy, które dotyczą podległego mu obszarów. Arkusze te mają być w biurach Opiekun (Rad) przechowywane, by móc one służyć przez kilka lat najbliżej za pomocą przy sporządzaniu mapy szkolnych. Arkusze spisowe dla miejscowości, nie wchodzących w skład żadnego obszarów szkolnego (tak zw. miejscowości bezszkolne), zatrzymuje Inspektor Szkolny u siebie aż do chwili wyznaczenia ich do obszarów szkolnych, względnie do chwili założenia szkół nowych.

Za Ministra
W. Żobicki
Dyrektor Departamentu

English translation:

Instructions for the register signed by W. Żobicki, the Department Director of the Ministry of Religion and Public Enlightenment explaining the goal of the registration and how it should be carried out.

Source URL:<http://jgaliciabukovina.net/node/133785>